

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 839/2016-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. novembra 2016 prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislava Orosza o dôvodoch jeho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 14085/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislav Orosz je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 14085/2016.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) Ladislav Orosz listom z 2. novembra 2016 v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu oznámil, že vo veci sťažnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vedenej pod sp. zn. Rvp 14085/2016, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 51/2004, je pravnym zástupcom sťažovateľky JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., ktorý bol jeho doktorandom a v sucasnosti je ako len Katedry ústavného a správneho práva Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach jeho najblisim spolupracovníkom v rámci jeho pedagogického a vedecko-výskumného pôsobenia na označenom pracovisku.

Sudca ústavného súdu Ladislav Orosz je toho názoru, že uvedene skutočnosti by bez ohľadu na jeho subjektívny pomer k pravnemu zástupcovi sťažovateľky mohli z objektívneho hľadiska spochybnovat jeho rozhodovanie vo veci sťažovateľky, a preto sa domáha, aby bol vyluceny z výkonu sudcovskej funkcie v danej veci.

2. Pokynom predsednicky ústavného súdu Ivetty Macejkovej z 8. novembra 2016 bol navrh v súlade s l. IV bodom 1 písm. b) rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2016 pridelený na rozhodnutie podľa č 28 ods. 3 zákona o ústavnom súde do senátu III. ÚS ústavného súdu.

II.

3. Zákon o ústavnom súde obsahuje výslovnú úpravu o vyluceni sudcu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v ustanoveniach  27 a  28 zákona o ústavnom súde.

4. Podľa č 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vyluceny z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

5. Podľa č 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde dôvody vylucenia podľa odseku 1 oznámi sudca bez meškania predsedovi ústavného súdu.

6. Podľa č 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, e niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatost...

7. Podľa č 28 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vyluceni sudcov pre predpojatost rozhodne iný senát.

8. Ústavný súd v danej súvislosti zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

9. Už vo svojej predošlej judikatúre ústavný súd konštatoval, že z pohľadu ľudskoprávneho, z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) dve previazané stránky nestrannosti a judikatúru k nim rozvíja už viac ako 30 rokov (Piersack v. Belgicko, sťažnosť č. 8692/79, rozsudok z 1. 10. 1982; Pohoska v. Poľsko, sťažnosť č. 33530/06, rozsudok z 10. 1. 2012). Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomernými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to vo všeobecnosti (Olujč v. Chorvátsko, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok z 5. 2. 2005, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (Kinský v. Česká republika, sťažnosť č. 42856/06, rozsudok z 9. 2. 2012, bod 87). Nestrannosť je vo vnímaní ESLP absenciou zaujatosti či predsudku vo veci, pričom nestrannosť môže byť overovaná už spomenutým subjektívnym a objektívnym testom. Východiskom je subjektívny test, v ktorom sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Takýmto „opakom“ môže byť sudcom prejavené nepriateľstvo, neznášanlivosť alebo ak si napríklad sudca z osobných dôvodov vyhradí prerokovanie veci pre seba. Požiadavka nestrannosti nemôže byť dostatočne naplnená len subjektívnym testom, ktorý je náročný z hľadiska preukazovania. Na subjektívny test teda plynule nadväzuje test objektívny, ktorý si všíma, či sudca vykazuje legitímne pochybnosti z hľadiska jeho nestrannosti. Tu je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie (ne)strannosti. Podľa ESLP musí byť ustálené, či existujú zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti sudcov, a v tomto zmysle môže mať aj zdanie určitú dôležitosť, pretože „v stávke“ je dôvera, ktorú musia súdy v spoločnosti vzbudzovať, nehovoriac o dôvere samotných účastníkov konania (Daktaras v. Litva, sťažnosť č. 42095/98, rozsudok

z 10. 10. 2000, bod 32). Ústavný súd dodáva, že súčasne s dôverou, na ktorú musia súdy v demokratickej spoločnosti ašpirovať, je cez ňu „v hre“ aj autorita súdnych rozhodnutí.

10. Rozhodovať nestranné nie je právom, výsadou či privilégiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému a jeho riadneho fungovania.

11. Sudca Ladislav Orosz v oznámení vyslovil pochybnosti o svojej subjektívnej a objektívnej predpojatosti vo veci, a to z dôvodu kolegiálnych vzťahov k právnenému zástupcovi sťažovateľky ako svojmu najbližšiemu spolupracovníkovi na právnickej fakulte.

12. Ústavný súd po posúdení dôvodov uvedených v oznámení sudcu II. senátu ústavného súdu Ladislava Orosza vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 14085/2016 dospel k záveru, že v zmysle § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sú tieto dostačujúce na vznik pochybnosti o nezaujatosti sudcu v danej veci.

13. Ústavný súd preto oznámenie sudcu posúdil ako dôvodné a rozhodol o ňom tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2016